

Uj, uj, uj, uj... expedition **Keskitalo**

Han tillbringar nära fem månader uppe i Nordnorge i ett sträck. Guidar åtskilliga fiskare till extas runt 200 dagar per år. Under denna tid befinner sig familjen kvar hemma i Nora. Hur är det egentligen att vara professionell fiskeguide?

FFA tar pulsen på försäljningschefen som bytte jobb - Kristian Keskitalo.

TEXT & FOTO **PATRIK TJÖRNMARK**

> "Uj uj uj uj", gastar Kristian på välbekant manér. Ljudet kommer från tv:n som gränsar till Fiske för Allas monter under sportfiskemässan i Sollentuna. Börjar kunna frasen efter tre dagar i utställningsutrymmet.

Blir rent ut sagt trött på samma ideligen visade sekvenser, för att inte tala om parollen "uj". Undrar bekymrat ifall han kommer att uttrycka sig på samma sätt när vi ska träffas under en vecka i "Expedition Hällefundra", andra veckan i maj? Men för detta krävs att vi kommer att lyckas, på ett eller annat sätt. Då får Kristian gärna skrika.

NÄR JAG FEM VECKOR SENARE tillsammans med ett glatt gäng havsfiskare antrar Arctic Sea-sport finns Kristian redan på plats med sin nya ståtliga sjumetersbåt. En båt passande en guide som vistas fem månader på den salta sjön i rad, maxad med allt från färgplotter till autopilot med fjärrkontroll. Men när prislappen ligger runt 800 000 svenska kronor bör allt finnas med.

Expedition Hällefundra har sitt basläger sju nautiska mil innanför mycket välkända Saltströmmen – för övrigt världens starkaste tidvattenström för den som inte visste. Kristian får frågor på löpande band. Berättar gärna med viss finess om fisket efter hälleflundra, den fisk alla vill fånga. Kristian har mycket lätt för att entusiasmera folk till bristningsgränsen. Nästan så att gästernas knäskålar börjar skaka på bryggan. Innan båten lämnat kajen, innan fisken huggit. Men så var ju Kristian försäljare tidigare, och det vet ju alla hur verbal och social en sådan är...

Team FFA samt team Normark hinner installera sig i vår stuga innan en pratsjuk herr Keskitalo

visar sig. Vi tar var sin säng, lämnar en plats ledig inne hos mig. Flera vet att jag snarkar som ett tröskverk. Kristian kommer sist med sin bärbara dator, evigt ringande mobil och vanlig bil sprängfylld med fiskeutrustning.

– Du får ligga ovanför Tjörnmark, ropar någon humorist gällt.

Alla börjar skratta halvkvävt. Sedan kommer det viskandes lätt: "Han snarkar". Men Kristian, han har varit med förr och berättar om en polare som hade en snarkmaskin om nätterna, snarkofag kallas den visst på slang. Men CPAP (Continuous Positive Airway Pressure) är, enligt Sahlgrenska i Göteborg, den rätta benämningen för att vara petig.

Morgonen därpå tittar en lätt sömning fiskeguide upp med lika dimmiga rödsprängda ögon som fjordens eteriska silhuetter. Till råga på allt har Kristian fel Fjällrävenbyxor släpandes efter sig. Jag ser att det är mina, dessa har ett markant större midjemått än guidens egna, små tunna av samma modell.

– Jag är lite lätt trött, väsnas Kristian, som berättar hur jag snarkat.

Vår guide får snabbt i sig en halvdan frukost. Hoppa i fel byxor, muttrar en stund innan verkligheten kommer ikapp. Rusar ner till sin båt innan det första gänget ska stiga ombord.

Så håller det på under veckan. Upp tidigt, i säng sent. Tar på sig fel byxor vid ett flertal tillfällen. Ett stort antal av expeditionens medlemmar orerar flödig om hur bra allt varit, vilket superfiske de haft. Till och med målet för expeditionen, hälleflundra, hade flera fångat med bravur. Några hade nästan fått en ny art på sin

FAKTA

Namn: Kristian Keskitalo

Ålder: 39 år

Bor: Fem månader i Nordnorge, resten hemma i Nora

Yrke: Professionell fiskeguide, delägare i Wild Water Fishing

Båt: Rocad 706 SP

Motor: Suzuki 175 hk fyrtakt

Ekolod: Raymarine E120, 12 tums skärm. Sjökortspotter: Raymarine E120, 12 tums skärm

Autopilot: Raymarine med fjärrkontroll. Utöver detta finns VHF plus all tänkbar säkerhetsutrustning

Behörighet: Sjöbefälexamen klass 8. Började fiska i havet 1987

Bästa fisk: En haspelfångad hälleflundra på 33 kilo från Misvaerfjorden.

Utöver detta har Kristian bland annat fångat lax på 18 kg, öring på 9,2 kg i Väneren, gråsej på 20,5 kg, torsk på 24 kg, marulk på 14,6 kg samt en trolldingfiskad havskatt på 16,2 kg (ja, du läste rätt)

Drömfångst: Hälleflundra över 70 kilo

Dressed for success! Keps, solglasögon och varma kläder – Kristian Keskitalo är redo för ytterligare en dag på sjön.

Eufori. Anders Karlsson samt Edvard och Joakim Ersholt får uppleva sann lycka i Kristian Keskitalos båt.

Riggat. Keskitalo gillar prylar, det syns överallt ombord på båten.

"Jag mår extremt bra, livet blomstrar som aldrig förr"

Vackert. Fem månader på havet, men det är inte alltid lika behagligt som denna dag.

► meritlista, men missat fisken lite snopet ända uppe i ytläge. Ett gäng hade "fulmetat" med bra resultat. Fått flera stora torskar på kroken. Alla fiskare syntes nöjda med Kristians insats. Bjöd honom på färdiga mackor varenda dag. After-Fish med middag och annat gott för strupen efter avslutad fiskepass. Under sådana omständigheter är det helt okej att vara fiskeguide. Annat är det när vinden viner runt stugknutarna. Vågor som aldrig verkar minska i höjd. Snö som vråker ner under vintriga trollingpass. Fisk som vägrar hugga...

ONSDAG MORGONS OCH TILLIKA veckans fjärde gång är lyriska. Det är Edward och Joakim Ersholts, tillsammans med Anders Karlssons, tur att fiska med Kristian. Återigen körs hela passet riktat efter hälleflundra. Kristian, som har tre elektriska djupriggar monterade på båten, lotsar gänget fram och tillbaka i jakten på huggvillig fisk. Förutom två Cannon värstingriggar har han importerat den tredje från USA. Riggan är en Walker

Strike Vision med undervattenskamera där man helt enkelt följer betet bakom båten. Och jag kan lova att du får en adrenalinkick utan dess like när silhuetterna av en stor hälleflundra närmar sig wobblern. Något dagens gäng fick bevittna på den 12 tum stora bildskärmen. Hälleflundran uppskattades till runt 40-50 kilo och fick deltagaren som stod i tur att greppa spöt svettig och knäsvag efter åsynen av besten. Flera stora wobbler simmar förföriskt strax ovanför botten och gänget får hela sju hälleflundror. Sex är under tio kilo, fyra returneras då de understiger campens minimimått på 80 centimeter. När det är Edwards tur att greppa spöt verkar det vara en plattfisk av bättre kaliber. Edward, som turas om med son och måg, visar att gammal är äldst och drillar upp en stark hälleflundra intill båten utan några missöden.

Kristian, som redan står redo med den stora magnumhåven, sveper bygel under flundran innan han klipper till. Här kommer ett vredesutbrott från hälleflundran. Plaskar och sliter som aldrig

förr. Men med vana armar lyfts plattfischen ombord.

Gläjevrål utbryter, Kristian ropar inte lägst denna gång heller. Joakim är förmodligen lika upprymd som fångstmannen själv, blir onekligen sentimental. Men, det är klart, hur många gånger slår en önskan in om att ens far eller vän ska lyckas med fisket?

– Det här hör nog till mitt allra bästa minne som guide, berättar Kristian efteråt. Det är inte ofta man ser en sådan osjälvisk glädje som jag bevittnat i dag.

Trots att flundran inte slår första dagens 12,5 kilos, med Alexander Ellebo bakom spöt, så var den helt klart godkänd med sina 10,9 kilo muskler. En fisk som sonen Joakim triumferar med sju hekto senare under veckan.

Sista fiskepasset är det Fiske för Allas tur. Jan Hagman lyser som en solstråle. Äntligen får han åka riktig trollingbåt, det bästa han vet. I över trettio knop dessutom. Tidningens axelbreda chefredaktör, med bakgrund som muskelbyggare, fixar

mackor så att Kristian inte ska gå ner i vikt.

Vi bestämmer oss för att åka utomskärs. Det blåser en del inne i Skjerstadfjorden men fortsätter hela vägen till Saltströmmen, genom Sundan rätt ut mot öppet hav. Här ute är det klarblå himmel, spegelblankt hav. Idylliskt så det förslår. Bara det får en att svettas. Hela vägen ut går munnen på Kristian, pratar om allt mellan himmel och jord, ja, mest fiske förstås. Titt som tätt ringer mobilen med samma återkommande signal å la grisfest.

"Jag var jag nykter i morse, men nu börjar det ordna upp sig!"

Rösten kommer från Lasse Åbergs klassiska film Sällskapsresan och är Sven Melanders rollfigur. Den som ringt är en av alla kunder som ska fiska ute på Röst som vill kolla läget och undrar hur fisket gått i Saltströmmen. Kristian pratar en stund innan vi är framme på en topp jag besökt flera gånger tidigare och fångat flera fina hälleflundror, alla över magiska tio. Lurade iväg Normarksgänget med Pär Lindberg och Patrik Forsström några dagar tidigare till platsen med relativt bra resultat – tre hälleflundror, alla över tio, med 18,3 kilo i topp.

Undrar lite pessimistiskt ifall vi kommer att lyckas, trots veckans tidigare horribla fiske. Visst har vi både sett flera fiskar och fångat hälleflundra, inte riktigt vad jag är van vid. Men med så trevligt resesällskap och suveräna deltagare är det ändå en schyst tillvaro.

VI BÖRJAR MED TROLLING, kryssar fram och tillbaks. Grunt och tidvis lite djupare. Ingenting händer. Kommer på oss själva när vi stirrar in i bildskärmen dit den ena djupriggens kamera är kopplad. Glömmer bort allt, bara skärmen existerar. Kommer då en flundra upp bakom betet är man på hjälpänn. Hur många som lyfter från botten likt ett oidentifierat flygande föremål tappar vi räkningen på. Vissa är säkert samma individ. Ingen verkar vilja hugga.

Vi byter taktik. Fiskar upp gråsej, tacklar dessa under pirk. Torskar tackar för meny och huggar bra på det som serveras. Merparten är av moderat storlek, men tidningens annonsförsäljare hojtar plötsligt till på styrbords sida. Upp kommer en torsk på runt tio kilo. Ena sidan är helt perfekt, andra ser rent ut sagt för hemsk ut. Förmodligen har den suttit fast i garn och kommit loss, eller så har en pirk rivit den till Frankensteins monster. Ett helt groteskt utseende.

– Ska du inte ha den till middag, Janne? undrar vi övriga på båten.

Vi får inget svar. Fortsätter att meta med hel sej. Spinner upp och ner med den tacklade fisken från 50 meters djup. Tidningens boss – som bär en T-tröja med trycket "12 taggar är respekt" (jo, han är chefredaktör på Jaktmarker och Fiskevatten också) – Mats Gyllsand, viskar lite försynt: – Kolla här grabbar...

Upp kommer en helt enorm hälleflundra efter sejen. Ligger blott ett par decimeter under ytan. Precis intill båten svävar den väldigt vuxna flundran, helt orädd framför tre storögda sportfiskare med en eskalerande puls som nästan hörs.

Kristian får stora skälvan, ett adrenalinrus som intensifieras. Försöker strypa sin exaltion. Poängter att det blir nytt bättekord om allt går planenligt. Janne blir helt förtenad, tappar talförmågan. Till råga på allt står jag på babords sida helt ovetande om vad som sker.

Hör lite illa, jobbat i bullrig industri med väsande maskiner i över 20 år. Mats behåller lugnet. Förmodligen en gammal instinkt sedan jaktpassen då det gäller att vara totalt koncentrerad och knäpptyst. Kristian börjar vibrera kraftigt. Vill gasta högt, men förmår inte riktigt att skrika rätt ut. Janne är fortfarande stum.

– Släpp ner sejen, ropar Kristian till slut.

Mats lyder blint, en missbedömning visar det sig. Hälleflundran, som är en nyfiken fisk, gör tvärtemot, står kvar, öppnar gapet och får i sig – betesläset med stoppkulan som sitter ovanför som skydd för toppöglan. Hälleflundran vänder sin graciosa kropp och simmar ner i det dunkla, fast ändå klara, djupet.

– Jösses! Den var stor, skralas det på båten.

Hur stor den var kan det spekuleras om i all evighet. Vissa individer är mer massiva än andra. Men en sak är säker, den vägde inte under 70 kilo. Kristian som fångat flera över 50 kilo från sin

"Befinner man sig på rätt arena, har man alla förutsättningar för ett lyckat fiske"

guidebåt gissar på runt 90 kilo, kanske mer. Den var fruktansvärt stor att se uppe i ytan för alla som befann sig på första parkett. – Förmodligen över två meter, då bör vikten ligga över min egen matchvikt. Och det är mer än 90, kan jag lova. Tyvärr hade jag ju ekonomibiljett i ringen, såg inget alls...

På väg hem pratas det hej vilt om flundran som nästan högg på rätt ställe. Kristian längtar till Röst. Han ska ju vara där till slutet av september och guida nya storfiskar, är det tänkt. Något jag inte betvivlar. Befinner man sig på en arena som är super för gråsej, torsk och hälleflundra har man alla förutsättningar för ett lyckat fiske. Speciellt då fisket ska ske under nära fyra månaders tid. Då bör havet visa sin bästa sida för Kristian och hans kunder. Den enda semester han får under denna period är tre dagar runt midsommar

Speed. Det krävs bra fartresurser för att ta sig igenom strömmarna i fjordarna.

Foto: MATS GYLLSAND

High tech. Kameran sitter monterad på en separat djuprigg, strax ovanför lodet.

Direktsändning. Tre personer ombord är helt upptagna av bilden från kameran nere i djupet.

Visst nappar det. En skön trofébild, Edvard Ersholt med dagens största hälleflundra.

► med familjen samt en weekend med sin fru sista veckan i augusti.

SAGAN OM KESKITALO, MANNEN som sadlade om från välbetald försäljningschef till att på heltid guida äventyrslystna sportfiskare, börjar i finska Lappland. Strax norr om Rovaniemi föds en blivande sportfiskefantast 1967. Närmare bestämt i den lilla byn Kittilä, belägen 15 mil ovanför polcirkeln, strax söder om skidorten Levi, 531 meter över havet.

En högländskommun med böljande fjäll, stora skogsområden och myrmarker. Här uppe är dagarna korta mellan november och januari, precis som i svenska Lappland ifall någon trodde något annat. Grannbyn Pokka hade en köldknäpp ända ner till minus 51,5 grader den 28 januari 1999, med andra ord – rena Sibirienklimatet.

Sträng kyla vintertid byts mot en kort, fast ofta varm sommar. Området är trolskt för folk som intresserar sig för mogna hjortron, klara sjöar och ett evigt rinnande älvlandskap med fin harr och öring att fånga. Semestertiden låter smått idyllisk i mina öron, fränsett stora myggor och att det inte precis myllrar av arbetstillfällen kring dessa tidvis bistra breddgrader.

Familjen Keskitalo tog sitt pick och pack över gränsen och emigrerade till Degerfors i Värm-

land när Kristian bara var några år gammal. Men återvände troget varje sommar till norra Finland för att fiska. Kristian har sitt personbästa på harr härifrån med en respektingivande vikt på 1 750 gram. Som förebild har han sin far, eftersom att han är skicklig på det mesta inom sportfisket. Precis som det ska vara, ett barn ska kunna se upp till föräldrarna.

En bra uppväxt med mycket sportfiske fick en ung Kristian att gå i samma fotspår så fort benen var stabila nog. Efter fullgjord värnplikt gick lasset till Örebro där han träffade sin fru. 1992 flyttade paret till Nora, bildade familj, fick en son som i dag är nio år, samt en dotter som är sju år fyllda.

Kristian startade eget företag inom guidebranschen. Körde deltid vid sidan av sitt ordinarie jobb på Weidmüller där han var försäljningschef. Investerade över en halv miljon kronor i båt, motor, elektronik, fiskeutrustning, säkerhetsutrustning och en egen hemsida för att synas på bästa sätt. Tänkte prova på guideverksamheten under ett par år och se hur det gick. Men att jobba 80-90 timmar per vecka är inte hälsosamt, även om båda jobben är kul. Så i oktober 2005 tog Kristian språnget, sa upp sig från sitt jobb som säljchef, löpte linan ut helt enkelt. Trots en rejäl reduktion av lönen, närmare bestämt åttio procent.

"Varför?", tänker vissa. "Han måste vara helt

bakom flöten", funderar andra. Men orsaken är ganska självklar. Det finns något som heter livskvalitet. Pengar är inte allt. Trots att det är mycket. Eller som han själv uttrycker det:

– Nu mår jag extremt bra, livet blomstrar som aldrig förr! beskriver en euforisk Kristian sitt sätt att leva.

Talesättet "att ha sin hobby som sitt arbete är det snabbaste sättet att döda", stämmer inte alltid. Kristian är ett levande bevis på detta, en av kanske få framgångsrika guider. En bra dag på sjön är numera en bra dag på kontoret. Hur kan det vara ett snabbt sätt att få intresset bortspolat?

Femton år inom branschen av el-produkter, varav de sista fem som försäljningschef, hade gett Kristian ett brett kontaktnät inom svenskt näringsliv. Genom sitt ursprung finns det därtill bra kontakter i Finland.

Han trodde till en början att upplevelseturismen skulle generera mest företagskunder som bjöd sina anställda på fiske i stället för restaurang eller pubbrunda. Men det skulle visa sig att hälften bestod av privatpersoner. Det tog inte lång tid innan andra guider såg Kristians potential. Sedan den 15 april i år är Kristian delägare och aktiv guide inom guideföretaget Wild Water Fishing. Ett välbekant företag inom sin nisch som har guidat åtskilliga människor ute bland de vilda vattnen, svenska som norska.

FÖRETAGET ÄR I ETT expanderande skede, med bland annat ett företag i Nordnorska Röst, Wild Water Camp Röst. Där trängs nya Rocard 606 SP-båtar med 70 hästars Suzuki fyrtaktare i hamnen. En verksamhet som kommer att utökas med ytterligare ett par båtar kompletta med färglod med inbyggd kartplotter och VHF-radio på varje båt, fyra stycken till antal. Med norska mått mätt anses detta väldigt lyxigt.

Förmodligen har Keskitalo och kompani Norges klart bästa hyrbåtar. 2006 har gått över förväntan med otaliga sejar och torskar över tio kilo.

I skrivande stund hade det fångats hela 36 hälleflundror över 20 kilo från Kristians egen Rocard 706 SP. Den största vägde 53,22 kilo och var 163 centimeter lång, fångad under Berras Sportfiske-vecka i slutet av juli. För prestationen stod ägaren Bert Mårdh själv.

Den 1 november sändes ett avsnitt, filmat första veckan i juni, kallat Wild Fishing, på Discovery Channel. Platsen var givetvis Röst med bland annat Kristians båt. Framtiden ser ljus ut inför 2007.

– Vecka 27 kommer finska TV 3 och filmar på min båt berättar Kristian. Och redan nu är det fullbokat mellan vecka 27-31. Sedan är det tänkt att jag inte ska vara borta från familjen lika länge i ett sträck. Utan då blir upplägget tre veckors guidning varvat med tre veckor hemma i Sverige. I höst och vinter består guidningen mest av troling på Vätern och Vättern. Redan då kommer jag att längta tillbaka till sommaren och midnattsolens rike vid Lofotens yttersta utpost – Röst. Nordnorge har en viss förmåga att trollbinda såväl sportfiskare som naturälskare, säger Kristian.

✉ tjornmark@fiskeforalla.com

Vill du boka Kristian, så ringer du på hans mobil: 070-560 41 78 eller går in på www.wildwater.se